

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Gwidon Jaworski
Sędziowie	SA Iwona Hyla (spr.) SA Małgorzata Niementowska
Protokolant	Jolanta Stańczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej w Katowicach Ewy Korduli

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2022 r. sprawy

1. **T. B.**, syna M. i K., ur. (...) w B., oskarżonego z art. 258 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.; art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 63 § 2 i 3 k.k.s. i art. 69 § 1 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i inne;
2. **T. K.**, syna J. i B., ur. (...) w K., oskarżonego z art. 258 § 1 k.k.; art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 63 § 2 i 3 k.k.s. i art. 69 § 1 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i inne;
3. **A. K. (1)**, syna J. i I., ur. (...) w S., oskarżonego z art. 258 § 1 k.k.; art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 63 § 2 i 3 k.k.s. i art. 69 § 1 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i inne;
4. **Ł. K.**, syna T. i J., ur. (...) w K., oskarżonego z art. 258 § 1 k.k.; art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 63 § 2 i 3 k.k.s. i art. 69 § 1 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i inne;
5. **S. K. (K.)**, syna J. i F., ur. (...) w B., oskarżonego z art. 258 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.; art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 63 § 2 i 3 k.k.s. i art. 69 § 1 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i inne;
6. **E. S.**, syna K. i B., ur. (...) w L., oskarżonego z art. 258 § 1 k.k.; art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 63 § 2 i 3 k.k.s. i art. 69 § 1 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i inne;
7. **J. M.**, syna F. i H., ur. (...) w J., oskarżonego z art. 258 § 1 k.k.; art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 63 § 2 i 3 k.k.s. i art. 69 § 1 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i inne;
8. **M. W.**, syna E. i H., ur. (...) w G., oskarżonego z art. 258 § 1 k.k.; art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 63 § 2 i 3 k.k.s. i art. 69 § 1 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i inne;
9. **K. R.**, syna H. i A., ur. (...) w B., oskarżonego z art. 258 § 1 k.k.; art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 63 § 2 i 3 k.k.s. i art. 69 § 1 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i inne;
10. **M. B. (1)**, syna Z. i H., ur. (...) w T., oskarżonego z art. 258 § 1 k.k.; art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 63 § 2 i 3 k.k.s. i art. 69 § 1 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i inne;

11. **J. R.**, syna H. i A., ur. (...) w T., oskarżonego z art. 258 § 1 k.k.; art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 63 § 2 i 3 k.k.s. i art. 69 § 1 k.k.s. przy zast. art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i inne;

na skutek apelacji prokuratora co do oskarżonego K. R. i obrońców oskarżonych T. B., T. K., A. K. (1), Ł. K., S. K., E. S., J. M., M. W., a nadto w trybie art. 435 k.p.k. wobec oskarżonych M. B. (1) i J. R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 10 maja 2021 roku,

sygn. akt XXI K 124/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) wobec oskarżonego **M. B. (1)**:

- w punkcie 1 ustala, że przypisanego tam czynu dopuścił się w okresie od 31 stycznia 2013 roku do 3 grudnia 2013 r., zaś orzeczoną karę obniża do 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,
- uchyla rozstrzygnięcie z punktu 5 o ściągnięciu równowartości korzyści majątkowej,
- uchyla rozstrzygnięcie z punktu 6 i na podstawie art. 39 § 1 i 2 k.k.s. orzeka wobec tego oskarżonego karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

b) wobec oskarżonego **T. K.**

- w punkcie 14 ustala, że przypisanego tam czynu dopuścił się w okresie od 31 stycznia 2013 roku do 3 grudnia 2013 r., zaś orzeczoną karę obniża do 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,
- uchyla rozstrzygnięcie z punktu 18 o ściągnięciu równowartości korzyści majątkowej,
- uchyla rozstrzygnięcia z punktu 19 oraz 20 i na podstawie art. 39 § 1 i 2 k.k.s. orzeka wobec tego oskarżonego karę łączną 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, a na mocy art. 63 § 1 k.k. zalicza na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności od 17 do 18 grudnia 2014 r.;

c) wobec oskarżonych **A. K. (1), Ł. K., S. K., M. W.** uchyla rozstrzygnięcia – odpowiednio z punktów 25, 33, 40, 59 - o ściągnięciu równowartości korzyści majątkowej;

d) wobec oskarżonego **J. R.**:

- w punkcie 62 ustala, że przypisanego tam czynu dopuścił się w okresie od 31 stycznia 2013 roku do 3 grudnia 2013 r., zaś orzeczoną karę obniża do 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,
- uchyla rozstrzygnięcie z punktu 66 o ściągnięciu równowartości korzyści majątkowej;
- uchyla rozstrzygnięcia z punktu 67 oraz 68 i na podstawie art. 39 § 1 i 2 k.k.s. oraz art. 41a § 1 i 2 k.k.s. w zw. z art. 69 § 1 i 2 k.k. (w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2015r.) w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. orzeka wobec tego oskarżonego karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesza na okres 4 (czterech) lat tytułem próby;

2. uchyla zaskarżony wyrok wobec oskarżonych **T. B., J. M. oraz E. S.** i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania;

3. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

4. zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Katowicach) na rzecz adwokata P. B. – Kancelaria Adwokacka w K. kwotę 1476 (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć) złotych, w tym 23 % VAT, tytułem obrony z urzędu udzielonej oskarżonemu S. K. w postępowaniu odwoławczym;

5. zwalnia oskarżonych A. K. (1), Ł. K., S. K., M. W. oraz T. K. od kosztów sądowych postępowania odwoławczego obciążając nimi Skarb Państwa.

SSA Iwona Hyla SSA Gwidon Jaworski SSA Małgorzata Niementowska

Sygn. akt II AKa 566/21

Uzasadnienie wyroku z dnia 23 maja 2022 r. co do punktu 2., tj. w części, w jakiej Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 10 maja 2021 r. sygn. akt XXI K 124/15 wobec oskarżonych J. M., E. S. i T. B., a sprawę przekazał do ponownego rozpoznania temu sądowi.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, na podstawie art. 99a k.p.k., uwzględniając równocześnie treść wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2020 roku, sygn. I KA 1/20, odstąpił od sporządzenia uzasadnienia wyroku z dnia 23 maja 2022 roku na urzędowym formularzu, określonym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 grudnia 2019 r. w sprawie wzorów formularzy uzasadnień wyroków oraz sposobu ich wypełniania (Dz. U. z 2019 r., poz. 2349). Zważywszy bowiem na cel, jakiemu służyć ma uzasadnienie wyroku oraz uwzględniając regulację zawartą w art. 424 § 1 i 2 k.p.k., a równocześnie mając w polu widzenia specyfikę przedmiotowego postępowania i złożoność wydanego orzeczenia, odstąpienie od sporządzenia uzasadnienia wyroku na formularzu niewątpliwie przyczyni się do większej jego przejrzystości, konkretyzacji oraz zagwarantuje spójność wywodów.

Sąd Okręgowy w Katowicach, wyrokiem z dnia 10 maja 2021 r. w sprawie o sygn. akt XXI K 124/15 uznał m.in. **J. M.** za winnego tego, że:

- w okresie od co najmniej dnia 20 września 2012 r. do dnia 3 grudnia 2013 r., w K., K., S., B., S., J., O., B., brał udział w zorganizowanej grupie, mającej na celu popełnienie przestępstwa skarbowego, polegającego na nielegalnym przywozie z zagranicy wyrobów podlegających ograniczeniom obrotu i obowiązkowi oznaczenia znakami akcyzy w postaci suszu tytoniowego, podrobionych znaków akcyzy i opakowań oraz uchylanie się od ujawnienia przedmiotu i podstawy opodatkowania, przestępstwa produkcji, bez wymaganego wpisu do rejestrów, wyrobów tytoniowych w postaci tytoniu do palenia i papierosów oraz przestępstwa dokonywania obrotu towarami oznaczonymi podrobionymi znakami towarowymi, czym wyczerpał ustawowe znamiona przestępstwa z art. 258§1 kk i za to na mocy tego przepisu wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

- w okresie od 1 stycznia 2013 r. do dnia 3 grudnia 2013 r. w K., K., S., B., S., J., O., B., chcąc, aby inna osoba, będąca podatnikiem podatku akcyzowego z tytułu sprowadzania na terytorium kraju wyrobu akcyzowego w postaci suszu tytoniowego i wytwarzania wyrobów akcyzowych w postaci tytoniu do palenia oraz papierosów, dokonał czynu zabronionego, polegającego na uchylaniu się od opodatkowania podatkiem akcyzowym, poprzez nie ujawnienie właściwemu organowi przedmiotu opodatkowania tym podatkiem w postaci sprowadzania na terytorium kraju wyrobu akcyzowego w postaci suszu tytoniowego i produkcji wyrobów akcyzowych w postaci tytoniu do palenia i papierosów oraz podstawy opodatkowania tym podatkiem w postaci sprowadzonego na terytorium kraju suszu tytoniowego w łącznej ilości co najmniej 59 576,90 kg i wyprodukowaniu tytoniu do palenia w łącznej ilości co najmniej 6 235,63 kg oraz papierosów w łącznej ilości co najmniej 5 556 szt., i podjęciu przy tym czynności bezpośrednio związanych z produkcją wyrobów akcyzowych bez uprzedniego przeprowadzenia urzędowego sprawdzenia, w zorganizowanej grupie przestępczej i czynieniu sobie z tego stałego źródła dochodu, ułatwił mu to w ten sposób, że działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach zorganizowanej grupy przestępczej oraz czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa skarbowego stałe źródło dochodu, wziął udział w sprowadzeniu do Polski wyrobu akcyzowego w postaci suszu

tytoniowego bez jego uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy, w łącznej ilości co najmniej 59 576,90 kg, sprzedaży wyrobów akcyzowych w postaci tytoniu do palenia i papierosów oraz wyprodukowaniu wyrobu akcyzowego w postaci tytoniu do palenia w łącznej ilości co najmniej 6 235,63 kg oraz papierosów w łącznej ilości co najmniej 5 556 szt., przez co inna osoba naraziła na uszczuplenie podatek akcyzowy w łącznej wysokości 30 027 176,- złotych, czym oskarżony wyczerpał ustawowe znamiona przestępstwa skarbowego z art. 18§3 kk w zw. z art. 20§2 kks w zw. z art. 54§1 kks w zw. z art. 63§2 i 3 kks i art. 69§1 kks przy zast. art. 7§1 kks w zw. z art. 6§2 kks w zw. z art. 37§1pkt. 1, 2 i 5 kks (w brzmieniu sprzed 1 stycznia 2017r.) w zw. z art. 2§2 kks i za to na mocy art. 19§1 kk w zw. z art. 20§2 kks w zw. z art. 54§1 kks w zw. z art. 7§2 kks oraz w zw. z art. 38§2pkt.1 kks i art. 23§1 i 3 kks wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 500 stawek dziennych po 100 złotych każda stawka;

- stosownie do art. 8§1 kks uznał, iż oskarżony okresie od co najmniej dnia 20 września 2012 r. do dnia 3 grudnia 2013 r., w S., B., S., J., O., B., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w ramach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnienie przestępstwa, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, bez wymaganego wpisu do rejestru producentów wyrobów tytoniowych, w celu wprowadzenia do obrotu, wytworzył wyroby tytoniowe w postaci krajanki tytoniowej (tytoniu do palenia) w łącznej ilości 6 235,63 kg oraz papierosów w łącznej ilości 5 556 szt., o znacznej wartości co najmniej 6 386 320,90 zł., przy czym w papierosach zawartość substancji szkodliwych przekraczała dopuszczalne normy, zaś krajankę tytoniową wprowadzał do obrotu, oznaczając ją podrobionymi znakami towarowymi: (...), zarejestrowanym na rzecz (...) Ltd z siedzibą w B. (Wielka Brytania) oraz (...) zarejestrowanym na rzecz (...) z siedzibą w K. (Polska), czyniąc sobie z tego stałe źródło dochodu, czym wyczerpał ustawowe znamiona przestępstwa z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 103) w zw. z art. 305 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (t. j. Dz. U. Nr 119, poz. 1117 z 2001 r. z późn. zm.) i z art. 12 pkt. 8 ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 10, poz. 55 z 1996 roku z późn. zm.) przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 305 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (t. j. Dz. U. Nr 119, poz. 1117 z 2001 r. z późn. zm.) w zw. z art. 11§3 kk i art. 65§1 kk wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

- stosownie do art. 8§2 i §3 kks ustalił, że wykonaniu podlega jedynie surowsza kara pozbawienia wolności i grzywna orzeczone za przestępstwo skarbowe w pkt. 50 zaskarżonego wyroku;

- na mocy art. 33§1 kks orzekł wobec oskarżonego J. M. na rzecz Skarbu Państwa ściągnięcie równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa skarbowego przypisanego w punkcie 50 zaskarżonego wyroku w wysokości 25.000 złotych;

- na mocy art. 39§1 i §2 kks połączył orzeczone powyżej kary jednostkowe i wymierzył oskarżonemu J. M. karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

Oskarżonego **T. B.** uznał sąd I instancji za winnego tego, że:

- w okresie od co najmniej dnia 20 września 2012 r. do dnia 3 grudnia 2013 r., w K., K., S., B., S., J., O., B., brał udział w zorganizowanej grupie, mającej na celu popełnienie przestępstwa skarbowego, polegającego na nielegalnym przywozie z zagranicy wyrobów podlegających ograniczeniom obrotu i obowiązkowi oznaczenia znakami akcyzy w postaci suszu tytoniowego, podrobionych znaków akcyzy i opakowań oraz uchylanie się od ujawnienia przedmiotu oraz podstawy opodatkowania i narażaniu podatku na uszczuplenie, przestępstwa produkcji, bez wymaganego wpisu do rejestrów, wyrobów tytoniowych w postaci tytoniu do palenia i papierosów oraz przestępstwa dokonywania obrotu towarami oznaczonymi podrobionymi znakami towarowymi, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach recydywy opisanych w wyroku, czym wyczerpał ustawowe znamiona przestępstwa z art. 258§1 kk w zw. z art. 64§1 kk i za to na mocy art. 258§1 kk wymierzył mu karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

- okresie od 1 stycznia 2013 r. do dnia 3 grudnia 2013 r., w K. i K. oraz w S., B., S., J., O., B., chcąc aby inna osoba, będąca podatnikiem podatku akcyzowego z tytułu sprowadzania na terytorium kraju wyrobu akcyzowego w postaci suszu tytoniowego i wytwarzania wyrobów akcyzowych w postaci tytoniu do palenia oraz papierosów,

dokonał czynu zabronionego, polegającego na uchylaniu się od opodatkowania podatkiem akcyzowym, poprzez nie ujawnienie właściwemu organowi przedmiotu opodatkowania tym podatkiem w postaci sprowadzania na terytorium kraju wyrobu akcyzowego w postaci suszu tytoniowego i produkcji wyrobów akcyzowych w postaci tytoniu do palenia i papierosów oraz podstawy opodatkowania tym podatkiem w postaci sprowadzonego na terytorium kraju suszu tytoniowego w łącznej ilości co najmniej 59 576,90 kg i wyprodukowaniu tytoniu do palenia w łącznej ilości co najmniej 6 235,63 kg oraz papierosów w łącznej ilości co najmniej 5 556 szt., i podjęciu przy tym czynności bezpośrednio związanych z produkcją wyrobów akcyzowych bez uprzedniego przeprowadzenia urzędowego sprawdzenia, w zorganizowanej grupie przestępczej i czynieniu sobie z tego stałego źródła dochodu, ułatwił mu to w ten sposób, że działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach zorganizowanej grupy przestępczej oraz czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa skarbowego stałe źródło dochodu, wziął udział w sprowadzeniu do Polski wyrobu akcyzowego w postaci suszu tytoniowego bez jego uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy, w łącznej ilości co najmniej 59 576,90 kg, sprzedaży wyrobów akcyzowych w postaci tytoniu do palenia i papierosów oraz wyprodukowaniu wyrobu akcyzowego w postaci tytoniu do palenia w łącznej ilości co najmniej 6 235,63 kg oraz papierosów w łącznej ilości co najmniej 5 556 szt., przez co inna osoba naraziła na uszczuplenie podatek akcyzowy w łącznej wysokości 30 027 176,- złotych, czym oskarżony wyczerpał ustawowe znamiona przestępstwa skarbowego z art. 18§3 kk w zw. z art. 20§2 kks w zw. z art. 54§1 kks w zw. z art. 63§2 i 3 kks i art. 69§1 kks przy zast. art. 7§1 kks w zw. z art. 6§2 kks w zw. z art. 37§1pkt. 1, 2 i 5 kks (w brzmieniu sprzed 1 stycznia 2017r.) w zw. z art. 2§2 kks i za to na mocy art. 19§1 kk w zw. z art. 20§2 kks w zw. z art. 54§1 kks w zw. z art. 7§2 kks oraz w zw. z art. 38§2pkt.1 kks i art. 23§1 i 3 kks wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 500 stawek dziennych po 100 złotych każda stawka;

- stosownie do art. 8§1 kks uznał, iż oskarżony T. B. w okresie od co najmniej dnia 20 września 2012 r. do dnia 3 grudnia 2013 r., w S., B., S., J., O., B., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w ramach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnienie przestępstwa, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, bez wymaganego wpisu do rejestru producentów wyrobów tytoniowych, w celu wprowadzenia do obrotu, wytworzył wyroby tytoniowe w postaci krajanki tytoniowej (tytoniu do palenia) w łącznej ilości 6 235,63 kg oraz papierosów w łącznej ilości 5 556 szt., o znacznej wartości co najmniej 6 386 320,90 zł., przy czym w papierosach zawartość substancji szkodliwych przekraczała dopuszczalne normy, zaś krajankę tytoniową wprowadzał do obrotu, oznaczając ją podrobionymi znakami towarowymi: (...), zarejestrowanym na rzecz (...) Ltd z siedzibą w B. (Wielka Brytania) oraz (...) zarejestrowanym na rzecz (...) z siedzibą w K. (Polska), czyniąc sobie z tego stałe źródło dochodu, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach recydywy art. 64 § 1 k.k., tj. o przestępstwa z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 103) w zw. z art. 305 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (t. j. Dz. U. Nr 119, poz. 1117 z 2001 r. z późn. zm.) i z art. 12 pkt. 8 ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 10, poz. 55 z 1996 roku z późn. zm.) przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 305 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (t. j. Dz. U. Nr 119, poz. 1117 z 2001 r. z późn. zm.) w zw. z art. 11§3 kk i art. 65§1 kk wymierzył mu karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

- stosownie do art. 8§2 i §3 kks ustalił, że wykonaniu podlega jedynie surowsza kara pozbawienia wolności i grzywna orzeczone za przestępstwo skarbowe w pkt. 8 sentencji;

- na mocy art. 33§1 kks orzekł wobec oskarżonego T. B. na rzecz Skarbu Państwa ściągnięcie równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa skarbowego przypisanego wyżej w pkt. 8 w wysokości 40.000 (czterdzieści tysięcy) złotych;

- na mocy art. 39§1 i §2 kks połączył orzeczone powyżej kary jednostkowe i wymierzył oskarżonemu T. B. karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności;

- na mocy art. 63§1 kk w zw. z art. 20§2 kks na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu T. B. okres rzeczywistego pozbawienia wolności od 9 do 11 grudnia 2014r.;

Oskarżonego **E. S.** uznał za winnego tego, że:

- okresie od co najmniej dnia 20 września 2012 r. do dnia 3 grudnia 2013 r., w K., K., S., B., S., J., O., B., brał udział w zorganizowanej grupie, mającej na celu popełnienie przestępstwa skarbowego, polegającego na nielegalnym przywozie z zagranicy wyrobów podlegających ograniczeniom obrotu i obowiązkowi oznaczenia znakami akcyzy w postaci suszu tytoniowego, podrobionych znaków akcyzy i opakowań oraz uchylanie się od ujawnienia przedmiotu oraz podstawy opodatkowania i narażaniu podatku na uszczuplenie, przestępstwa produkcji, bez wymaganego wpisu do rejestrów, wyrobów tytoniowych w postaci tytoniu do palenia i papierosów oraz przestępstwa dokonywania obrotu towarami oznaczonymi podrobionymi znakami towarowymi, czym wyczerpał ustawowe znamiona przestępstwa z art. 258§1 kk i za to na mocy tego przepisu wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

- okresie od 1 stycznia 2013 r. do dnia 3 grudnia 2013 r., w K., K., S., B., S., J., O., B., chcąc, aby inna osoba, będąca podatnikiem podatku akcyzowego z tytułu sprowadzania na terytorium kraju wyrobu akcyzowego w postaci suszu tytoniowego i wytwarzania wyrobów akcyzowych w postaci tytoniu do palenia oraz papierosów, dokonał czynu zabronionego, polegającego na uchylaniu się od opodatkowania podatkiem akcyzowym, poprzez nie ujawnienie właściwemu organowi przedmiotu opodatkowania tym podatkiem w postaci sprowadzania na terytorium kraju wyrobu akcyzowego w postaci suszu tytoniowego i produkcji wyrobów akcyzowych w postaci tytoniu do palenia i papierosów oraz podstawy opodatkowania tym podatkiem w postaci sprowadzonego na terytorium kraju suszu tytoniowego w łącznej ilości co najmniej 59 576,90 kg i wyprodukowaniu tytoniu do palenia w łącznej ilości co najmniej 6 235,63 kg oraz papierosów w łącznej ilości co najmniej 5 556 szt., i podjęciu przy tym czynności bezpośrednio związanych z produkcją wyrobów akcyzowych bez uprzedniego przeprowadzenia urzędowego sprawdzenia, w zorganizowanej grupie przestępczej i czynieniu sobie z tego stałego źródła dochodu, ułatwił mu to w ten sposób, że działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach zorganizowanej grupy przestępczej oraz czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa skarbowego stałe źródło dochodu, wziął udział w sprowadzeniu do Polski wyrobu akcyzowego w postaci suszu tytoniowego bez jego uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy, w łącznej ilości co najmniej 59 576,90 kg, sprzedaży wyrobów akcyzowych w postaci tytoniu do palenia i papierosów oraz wyprodukowaniu wyrobu akcyzowego w postaci tytoniu do palenia w łącznej ilości co najmniej 6 235,63 kg oraz papierosów w łącznej ilości co najmniej 5 556 szt., przez co inna osoba narażiła na uszczuplenie podatek akcyzowy w łącznej wysokości 30 027 176,- złotych, czym oskarżony wyczerpał ustawowe znamiona przestępstwa skarbowego z art. 18§3 kk w zw. z art. 20§2 kks w zw. z art. 54§1 kks w zw. z art. 63§2 i 3 kks i art. 69§1 kks przy zast. art. 7§1 kks w zw. z art. 6§2 kks w zw. z art. 37§1pkt. 1, 2 i 5 kks (w brzmieniu sprzed 1 stycznia 2017r.) w zw. z art. 2§2 kks i za to na mocy art. 19§1 kk w zw. z art. 20§2 kks w zw. z art. 54§1 kks w zw. z art. 7§2 kks oraz w zw. z art. 38§2pkt.1 kks i art. 23§1 i 3 kks wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 500 stawek dziennych po 100 złotych każda stawka;

- stosownie do art. 8§1 kks uznał, iż w okresie od co najmniej dnia 20 września 2012 r. do dnia 3 grudnia 2013 r., w S., B., S., J., O., B., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w ramach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnienie przestępstwa, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, bez wymaganego wpisu do rejestru producentów wyrobów tytoniowych, w celu wprowadzenia do obrotu, wytworzył wyroby tytoniowe w postaci krajanki tytoniowej (tytoniu do palenia) w łącznej ilości 6 235,63 kg oraz papierosów w łącznej ilości 5 556 szt., o znacznej wartości co najmniej 6 386 320,90 zł., przy czym w papierosach zawartość substancji szkodliwych przekraczała dopuszczalne normy, zaś krajankę tytoniową wprowadzał do obrotu, oznaczając ją podrobionymi znakami towarowymi: (...), zarejestrowanym na rzecz (...) Ltd z siedzibą w B. (Wielka Brytania) oraz (...) zarejestrowanym na rzecz (...) z siedzibą w K. (Polska), czyniąc sobie z tego stałe źródło dochodu, czym wyczerpał ustawowe znamiona przestępstwa z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 103) w zw. z art. 305 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (t. j. Dz. U. Nr 119, poz. 1117 z 2001 r. z późn. zm.) i z art. 12 pkt. 8 ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 10, poz. 55 z 1996 roku z późn. zm.) przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art.

305 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (t. j. Dz. U. Nr 119, poz. 1117 z 2001 r. z późn. zm.) w zw. z art. 11§3 kk i art. 65§1 kk wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

- stosownie do art. 8§2 i §3 kks ustalił, że wykonaniu podlega jedynie surowsza kara pozbawienia wolności i grzywna orzeczone za przestępstwo skarbowe w pkt. 44 sentencji;

- na mocy art. 33§1 kks orzekł wobec oskarżonego E. S. na rzecz Skarbu Państwa ściągnięcie równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa skarbowego przypisanego wyżej w pkt. 44 w wysokości 25.000 złotych;

- na mocy art. 39§1 i §2 kks połączył orzeczone powyżej kary jednostkowe i wymierzył oskarżonemu E. (...) karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

Na mocy art. 627 kpk, art. 624§1 kpk oraz art. 17 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa częściowe wydatki, zwalniając oskarżonych w pozostałej części od ich ponoszenia, jak również od opłaty.

Apelacje wnieśli obrońcy oskarżonych, zaskarżając wyrok w całości w zakresie ich dotyczącym, na ich korzyść.

I tak, obrońca oskarżonego J. M. zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, polegający na uznaniu, że J. M. popełnił przypisane mu przestępstwa, mimo zaistnienia poważnych wątpliwości w tym zakresie, zwłaszcza co do wiarygodności wyjaśnień składanych przez A. K. (2), który w zasadzie jest wyłącznym świadkiem oskarżenia, potwierdzającym rzekome sprawstwo oskarżonego, a który swe depozycje procesowe ukierunkował na opuszczenie jednostki penitencjarnej a aktualnie unika stawiennictwa przed sądem celem przesłuchania,

2. naruszenie przepisów postępowania, tj.: art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. – poprzez naruszenie wytycznych w zakresie oceny materiału dowodowego, przez wydanie orzeczenia po przeprowadzeniu dowolnej oceny materiału dowodowego przejawiającej się brakiem dostatecznego odniesienia się przez sąd do wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów, w tym szczególnie do treści wyjaśnień A. K. (2), który jako jedyny obciąża J. M., gdyż w zakresie tego oskarżonego brak jest jakichkolwiek innych źródeł dowodowych świadczących na niekorzyść tego oskarżonego; nadto naruszenie art. 177 § 1 pkt 1a k.p.k. – poprzez nierozważenie możliwości przesłuchania A. K. (2) w miejscu jego zamieszkania przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności, podczas gdy art. 177 § 1 pkt 1a k.p.k. zezwala na przesłuchanie świadka w miejscu jego pobytu, przy czym warunkuje to obecnością przy tej czynności referendarza sądowego, asystenta sędziego lub innego urzędnika sądowego.

Podnosząc powyższe zarzuty, apelujący wniósł o uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Obrońca oskarżonego **T. B.** podniósł następujące zarzuty:

1. błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, a polegający na przyjęciu, że oskarżony T. B. brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej, podczas gdy wniosek taki nie jest zasadny w świetle zgromadzonego materiału dowodowego;

2. mającą wpływ na treść wyroku obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego, polegającą w szczególności na bezkrytycznym obdarzeniu wiarygodnością wyjaśnień A. K. (2), podczas gdy w/w korzystając z kodeksowych uprawnień mógł zniekształcać rzeczywistość i pomawiać współoskarżonych, a teza ta wynika z faktu, iż jego wyjaśnienia stoją w sprzeczności z wyjaśnieniami pozostałych oskarżonych i częścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego,

Podnosząc powyższe zarzuty, apelujący wniósł o uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Obrońca oskarżonego **E. S.** podniósł następujące zarzuty:

I. w zakresie czynu z art. 258 § 1 k.k.

1. obrazy przepisów postępowania, mającej wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 i 410 k.p.k., polegającej na dowolnej, a nie swobodnej ocenie materiału dowodowego z wyjaśnień oskarżonego J. R. i M. B. (1) (...) co w konsekwencji doprowadziło do poczynienia błędnych ustaleń faktycznych w zakresie wyczerpania przez oskarżonego znamion przestępstwa z art. 258 § 1 k.k., oraz w dalszej konsekwencji innych zarzucanych mu czynów, podczas gdy zarówno z wyjaśnień M. B. (1), jak i J. R. oraz pozostałego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie w żaden sposób nie pozwala na przypisanie E. S. odpowiedzialności za w/w czyn, a wręcz zaprzecza przyjęciu takiego stanowiska;

2. obrazy przepisów postępowania, mającej wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 i 410 k.p.k., polegającej na poczynieniu ustaleń w zakresie sprawstwa E. S. wyłącznie w oparciu o wyjaśnienia współoskarżonych, dając im w tym zakresie pełną wiarę, podczas gdy dowody te, jako pochodzące od osób bezpośrednio zainteresowanych polepszeniem własnej sytuacji procesowej winny być oceniane z najdalej posuniętą ostrożnością – w szczególności zaś wobec faktu, iż nie znajdują one częściowego nawet potwierdzenia w dowodach z zeznań świadków lub w innych dowodach bezpośrednich lub pośrednich, co jest warunkiem sine qua non uznania dowodu za pełnowartościowy, mogący stanowić podstawę rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie;

3. obrazy przepisów postępowania, mającej wpływ na treść wyroku, tj. art. 7 i 410 k.p.k., polegającej na wskazaniu, iż wyjaśnienia E. S. nie znajdują poparcia w zgromadzonym materiale dowodowym w konsekwencji na nieprzyznaniu im przymiotu wiarygodności, podczas gdy wyjaśnienia złożone przez oskarżonego pozostają częściowo spójne z wyjaśnieniami A. K. (2) (którym to sąd orzekający dał wiarę) świadcząc o szczerości E. S. w złożonych depozycjach, a sama lakoniczność czy wręcz brak dowodów odnoszących się do oskarżonego na kanwie niniejszej sprawy nie pozwala na uznanie wyjaśnień oskarżonego za niewiarygodne;

4. błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku i mającego wpływ na jego treść a wyrażający się w mylnym przyjęciu, iż E.S.miał pełną świadomość brania udziału w zorganizowanej grupie przestępczej w tym poprzez fakt, że każdy z członków miał wiedzę w zakresie innych osób realizujących takie same lub odmienne działania, podczas gdy rzetelna analiza materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy. w tym również wyjaśnień niemal wszystkich pozostałych współoskarżonych w sposób jednoznaczny wskazuje na nieznanostwo osoby E. S. i brak jakiegokolwiek wiedzy w przedmiocie jego zachowań, co jednoznacznie znajduje pełne potwierdzenie w wyjaśnieniach oskarżonego, dając podstawy do uznania, iż oskarżony nie brał udziału w kierowanej przez A. K. (2) zorganizowanej grupie przestępczej.

II. w zakresie czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. i inne

1. błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku i mającego wpływ na jego treść a wyrażający się w mylnym przyjęciu, iż E. S. miał świadomość realizacji przestępczego procederu, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w przedmiotowej sprawie, oceniany w zgodzie ze wskazaniami wiedzy i logiki daje jednoznaczny asumpt do uznania, iż oskarżony nie obejmował swoją świadomością zarówno prawnej charakterystyki czynu zabronionego, jak i ułatwienia popełnienia czynu przez inną osobę, co jest warunkiem niezbędnym, aby przypisać mu wypełnienie znamion powołanego przestępstwa,

2. błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku i mającego wpływ na jego treść, a polegającego na mylnym przyjęciu, iż swoim zachowaniem E. S.dopuścił się pomocnictwa A. K. (2) w popełnieniu przestępstwa skarbowego, polegającego na uniknięciu opodatkowania i narażeniu na uszczuplenie należności w podatku akcyzowym, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci zabezpieczonego w okresie do końca 2013 r. suszu tytoniowego, zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych, nie był - w zakresie wilgotnego tytoniu – towarem podlegającym opodatkowaniu towarem akcyzowym, a dopiero po nowelizacji ustawy, z dniem 1 stycznia 2014 r., za susz tytoniowy uznano tytoń niepołączony z żywą rośliną, niezależnie od jego wilgotności;

III. w zakresie czynu z art.12 a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych i in.

1. błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku i mającego wpływ na jego treść a wyrażający się błędnym przyjęciem, iż E. S. swoim zachowaniem wyczerpał znamiona w/w czynu, podczas gdy analiza materiału dowodowego nie pozwala na przyjęcie takiego stanowiska, a wiosek taki sąd orzekający wywiódł jedynie z faktu rzekomego uczestnictwa E. S. w zorganizowanej grupie przestępczej, które to – a co zostało wykazane we wcześniejszych zarzutach – w żadnym zakresie na gruncie przedmiotowej sprawy nie wystąpiło,
2. błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku i mającego wpływ na jego treść, a wyrażający się mylnym uznaniem, iż E. S. miał świadomość realizacji wszystkich znamion przypisanego mu przestępstwa, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w przedmiotowej sprawie – w postaci jego wyjaśnień, wyjaśnień współoskarżonych a także zeznań świadków prowadzi do wniosku wręcz przeciwnego,
3. błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku i mającego wpływ na jego treść, a polegający na błędnym uznaniu, iż E. S. osiągnął z przestępstwa korzyść majątkową, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie w żadnej mierze nie wykazał, jakoby oskarżony miał otrzymywać jakiegokolwiek środki finansowe, a okoliczności tej przeczą nadto same wyjaśnienia oskarżonego.

Podnosząc powyższe zarzuty, apelujący wniósł o uniewinnienie oskarżonego od wszystkich zarzucanych mu czynów, ewentualnie - z ostrożności procesowej - o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniesione przez obrońców oskarżonych środki odwoławcze zasługiwały w części na uwzględnienie, stąd konieczność wydania w sprawie wyroku kasatoryjnego.

Nie wszystkie z podniesionych przez skarżących zarzutów okazały się być zasadne, lecz odnoszenie się do każdego z nich z osobna wydaje się być przedwczesne, jako że zasadniczym powodem uchylenia zaskarżonego wyroku stał się fakt dokonania przez sąd I instancji niepełnej i arbitralnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, bez uwzględnienia okoliczności świadczących niewątpliwie na korzyść oskarżonych. W sprawie istnieją bowiem wątpliwości natury zasadniczej co do zakresu odpowiedzialności karnej oskarżonych w oparciu o ustalony przez sąd meriti stan faktyczny sprawy. Kilka okoliczności w niniejszej sprawie – pomimo zakwestionowania ich przez skarżących – wydaje się być bezspornych. Po pierwsze nie może być żadnych wątpliwości, że zorganizowana grupa przestępcza, którą założył i kierował A. K. (2) istniała na przestrzeni kilku lat, tj. w okresie od co najmniej września 2010 r. do dnia 3 grudnia 2013 r. a także prawdopodobnie w okresie późniejszym, o czym świadczą również prawomocne w części wyroki w sprawach Sądu Okręgowego w Katowicach o sygn. aku XXI K 23/18 oraz V K 230/16. W jej skład z całą pewnością wchodził – w różnych relacjach osobowych i czasowych - oskarżony J. R., M. B. (1), M. W. , T. K., Ł. K., S. K., K. R. i inne osoby, wobec których toczyły się również postępowania karne w tej, ewentualnie w innych wyłączonych, bądź odrębnych sprawach. Niewątpliwy jest również zakres przestępczej działalności grupy i charakter oraz rodzaj popełnianych w jej ramach przestępstw. Stwierdzić trzeba jasno, iż nie budzi wątpliwości sądu odwoławczego wiarygodność depozycji procesowych złożonych na potrzeby niniejszego postępowania przez współoskarżonych w sprawie, tj. M. B. (1), J. R. a przede wszystkim A. K. (2). Sąd Apelacyjny jest jednak zdania, że depozycje te są niepełne, a przesłuchanie współoskarżonych odbyło się bez należytej wnikliwości i staranności w odniesieniu do zarzutów przypisanych oskarżonym M., (...). Argumenty apelujących co do braku wiarygodności tej części materiału dowodowego należy zdecydowanie i jednoznacznie odrzucić. Z samego faktu, iż składając takie wyjaśnienia wymienieni wyżej współoskarżeni, z uwagi na swa rolę procesową i ewentualne korzyści jakie mogli odnieść współpracując z organami ścigania, nie wynika jeszcze okoliczność, iżby depozycje te były niewiarygodne i stanowiły wyłącznie pomówienia wobec oskarżonych T. B., J. M. czy E. S.. Nie budził wątpliwości sądu odwoławczego fakt znajomości w/w oskarżonych z A. K. (2) i sama okoliczność pewnego ich zaangażowania w przestępczy proceder.

Sąd Okręgowy ustala (w zakresie udziału oskarżonego T. B. i J. M. w grupie przestępczej), iż „jego [T. B.] rolą był z kolei zakup opakowań tzw. żabek, po które w tym celu oskarżony pojechał do K. wraz G. P. w grudniu 2012r. Wyjazd realizowany był na polecenie A. K. (2), który również go sfinansował. Zaufanym członkiem grupy był dla A. K. (2) oskarżony J. M.. To on polecił A. K. T. B., jak również on sfinansował kolejne duże zakupy tytoniu na terenie Bułgarii. Wynajął magazyn w B. podając się za przedstawiciela firmy (...). Brał udział w podejmowaniu decyzji dot. działalności zorganizowanej grupy. Wraz z A. K. (2) bowiem zdecydowali, że do Bułgarii po tytoń pojedzie oskarżony S. K.”. Co się zaś tyczy ustaleń sądu I instancji w zakresie oskarżonego E. S., przedstawiają się one w ten sposób, iż: „A. K. (2) prowadził także współpracę z oskarżonym E. (...), który pokazał mu jak zrobić całą paczkowalnię krajanki tytoniowej; za przekazane mu pieniądze E. S. zakupił mu w Holandii maszynę do paczkowania, którą umieścił w magazynie w B. przy ul. (...). E.S. wytłumaczył mu jak powinno przebiegać paczkowanie krajanki tytoniowej. Według ustaleń sądu meriti, na tym miała polegać cała działalność oskarżonych w ramach grupy. O ile co do zasady ustalenia te nie budzą wątpliwości sądu odwoławczego, to pozostaje jednak kwestia oceny prawnie – karnej charakteru ich współpracy z A. K. (2) i tego, czy istotnie można bez żadnych wątpliwości przyjąć, iż byli oni członkami zorganizowanej grupy przestępczej jeśli zważy się na pewną ograniczoność ich kontaktów w płaszczyźnie wzajemnych relacji pomiędzy E. (...), J. M., T. B. a A. K. (2), jako kierującym grupą, jak również pozostałymi członkami tejże grupy. Oczywistym jest, że nie wszyscy członkowi grupy muszą się znać, czy też utrzymywać relacje i kontakty, bo uzależnione to jest od jej struktury, z tym że każdy z nich musi mieć świadomość uczestniczenia w niej i podejmować faktyczne działania wynikające z celu, w jakim została założona. Wyjaśnienia zatem wymaga, czy w przypadku relacji, jakie niewątpliwie utrzymywali z A. K. (2) oskarżeni M., S. i B., istotnie mamy do czynienia ze stosunkami właściwymi dla relacji panujących w zorganizowanej grupie przestępczej w przypadku każdego z oskarżonych, a więc stosunkami wzajemnej zależności i podległości, czy też wyłącznie z pomocnictwem do dokonania konkretnych przestępstw. Dla przyjęcia działania w ramach zorganizowanej grupy przestępczej konieczne jest istnienie określonych więzi organizacyjnych o pewnej trwałości, powtarzalności i ciągłości. Rodzaj tych więzi może być różny, lecz zawsze należy do nich istnienie dość wyraźnie wyodrębnionego przywództwa oraz w miarę stabilnego podziału funkcji i zadań.

W razie dokonania ustaleń o przynależności oskarżonych do grupy przestępczej A. K. (2), koniecznym będzie również precyzyjne wskazanie w jakim okresie ta ewentualna przynależność miała miejsce, na czym polegała i z jakich powodów można i należy ją za taką uznać. Ramy czasowe zakreślone pierwotnie przez oskarżyciela, a następnie przyjęte przez sąd meriti nie zostały w żaden wyraźny i jednoznaczny sposób udokumentowane i ustalone. Wyjazd T. B. miał miejsce w grudniu 2012 r. i była to jednorazowa czynność podjęta w ramach grupy, podobnie jak zakup maszyny przez E. S., który również miał mieć miejsce przed styczniem 2013 r. Według wyjaśnień oskarżonego S. po tym czasie nie utrzymywał on już żadnych kontaktów z A. K. (2) i innymi oskarżonymi. Co się zaś tyczy oskarżonego J. M. zważyć trzeba dodatkowo, czy istotnie był on osobą zawierającą umowę najmu pomieszczeń w B. przy ulicy (...) w imieniu firmy (...) o nazwie R. – (...), co sąd I instancji ustalił nieco bezrefleksyjnie, bez pogłębionej w tym kierunku analizy dowodów.

Dokonanie tych dodatkowych ustaleń jest niezbędne dla przyjęcia ewentualnej winy i sprawstwa oskarżonych w zakresie przestępstwa z art. 258 § 1 k.k., bowiem dotychczasowe rozważania sądu I instancji są nieprzekonujące i wątpliwe. W tym zakresie należy przeprowadzić przewód sądowy w całości, ze szczególnym uwzględnieniem wnikliwego przesłuchania A. K. (2), J. R., M. B. (2), M. W. oraz pozostałych współoskarżonych, jak również świadka A. B. i K. S. oraz ewentualnie innych dowodów, których przeprowadzenie sąd I instancji uzna za konieczne.

Odnosząc się do pozostałych czynów przypisanych oskarżonym, to i w tym zakresie nie przekonują argumenty zaprezentowane przez sąd meriti w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku. Nie wykazał tenże sąd w przekonujący sposób, aby oskarżeni – w całym zarzuconym im okresie - mieli świadomość, że udzielają pomocy A. K. (2) w dokonaniu przestępstwa skarbowego uchylania się od opodatkowania i narażania Skarbu Państwa na uszczuplenia podatkowe, jak również, aby swym zachowaniem wyczerpali znamiona przestępstwa z art. 12a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobieniu alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 103) w zw. z art. 305 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (t. j. Dz. U. Nr 119, poz. 1117 z 2001 r. z późn. zm.) i z art. 12 pkt. 8 ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed

następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 10, poz. 55 z 1996 roku z późn zm.) przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. Nie wykazano bowiem w sposób pewny i przekonujący, aby oskarżeni ci mieli świadomość rodzaju i skali – w tym także okresu - przestępczego procederu, zamiarów A. K. (2), zakresu realizowanych przez niego czynności i konsekwencji prawnych, jakie niesła jego przestępcza działalność. Oczywiście nie przesądzając w niczym ostatecznego rozstrzygnięcia w tym zakresie zauważyć trzeba, iż sąd meriti bardzo arbitralnie i ogólnikowo odniósł się do kwestii strony podmiotowej przypisanych oskarżonym przestępstw stwierdzając, iż oskarżeni mieli pełną świadomość, iż realizowany proceder przestępczy ma na celu unikanie opodatkowania i wiąże się z uszczuplaniem należności w podatku akcyzowym. Nadto – podobnie arbitralnie - ustala sąd, że oskarżeni działali umyślnie, każdy z nich miał świadomość realizacji wszystkich znamion przypisanego przestępstwa. Widoczny jest tu zatem brak jakiegokolwiek zindywidualizowania świadomości i wiedzy po stronie oskarżonych, że uczestniczą w przypisanych im przestępczych działaniach. Brak jest jasnego wskazania powodów, dla których uznano, że oskarżeni mieli świadomość przestępczego procederu i konsekwencji podatkowych, jakie niósł - na przykład dokonany przez T. B. zakup opakowań tzw. żabek, czy zakup maszyny do paczkowania tytoniu. Brak jest ustaleń w przedmiocie rozmów, jakie prowadzone były pomiędzy A. K. (2) a poszczególnymi oskarżonymi co do zleconych im w/w czynności, planowanych jego przyszłych przestępczych działań i celu, w jakim mają dokonać takich zakupów. Nie wskazano także wyraźnie, iż oskarżeni wiedzieli, że A. K. (2), bądź inne osoby z nim działające, nie posiadały wpisu do rejestru producentów wyrobów tytoniowych, czy też by nie występowały z wnioskiem o dokonanie takiego wpisu. Nie podano z czego wynikała świadomość oskarżonych, że w wyprodukowanych papierosach zawartość substancji szkodliwych przekraczała dopuszczalne normy, co wprost wynikało przecież z opinii Wojewódzkiej (...) w Ł.. Nie wskazano wprost z jakich dowodów wynika konstatacja o wiedzy oskarżonych o wprowadzeniu przez oskarżonych do obrotu krajanki tytoniowej oznaczonej podrobionymi znakami towarowymi: (...), zarejestrowanym na rzecz (...) Ltd.” oraz (...), zarejestrowanym na rzecz (...). Jeśli zważy się nadto, że ustalone przez poszczególnych oskarżonych czynności sprawcze miały mieć miejsce pod koniec 2012 roku, bądź na początku 2013 roku, to przecież należałoby wykazać, przy tak określonej przez prokuratora dacie czynów (styczeń 2013 r. do 3 grudnia 2013 r.), że oskarżeni obejmowali swą świadomością również czas prowadzonej przez A. K. (2) i innych oskarżonych przestępczej działalności w okresie późniejszym, niż podejmowane przez nich zachowania, a zwłaszcza fakt, że dokonane przez nich zakupy opakowań bądź tytoniu, czy pożyczone pieniądze, zostały spożytkowane właśnie na przestępczą działalność opisaną w zarzutach przypisanych oskarżonym. Z materiału dowodowego nie wynika, aby którykolwiek z oskarżonych (M., S. B.) został zatrzymany, czy widziany w magazynach gdzie produkowano krajankę tytoniową, papierosy i tytoń do palenia. Wszystkie te kwestie – istotne z punktu widzenia przypisania winy i sprawstwa oskarżonym za przypisane im przestępstwa, należy zatem precyzyjnie i bez żadnych wątpliwości ustalić. Uczyni to sąd ponownie przeprowadzając przewód sądowy, w oparciu o osobowe źródła dowodowe, a to zwłaszcza poprzez wnikliwe przesłuchanie A. K. (2), J. R., M. B. (2), M. W. oraz pozostałych współoskarżonych oraz w oparciu o inne dowody, których przeprowadzenie uzna za konieczne. Dokonując ich oceny sąd będzie się kierował zasadami wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego.

Mając na uwadze powyższe, wyrok w zakresie dotyczącym oskarżonych J. M., E. S. i T. B. należało uchylić, a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach.

SSA Iwona Hyła SSA Gwidon Jaworski SSA Małgorzata Niementowska